

Ipsos Public Affairs

The Social Research and Corporate Reputation Specialists

Kankerbarometer Resultaten 2015

Peiling uitgevoerd voor: Stichting tegen Kanker

Steekproef: 1 000 personen, een representatieve steekproef van de Belgische bevolking van 16 tot 70 jaar oud

Data veldwerk: Van 9 tot 19 januari 2015

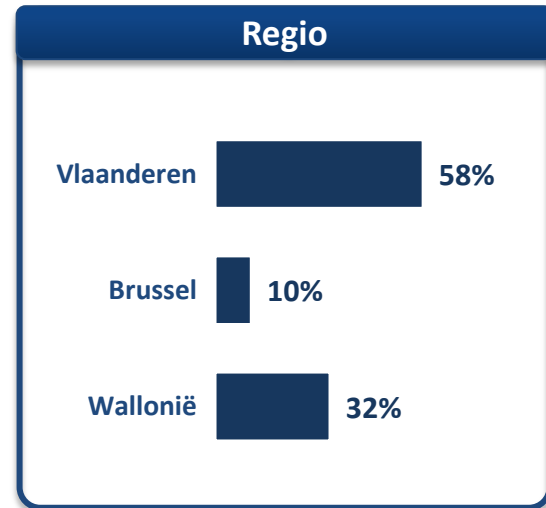
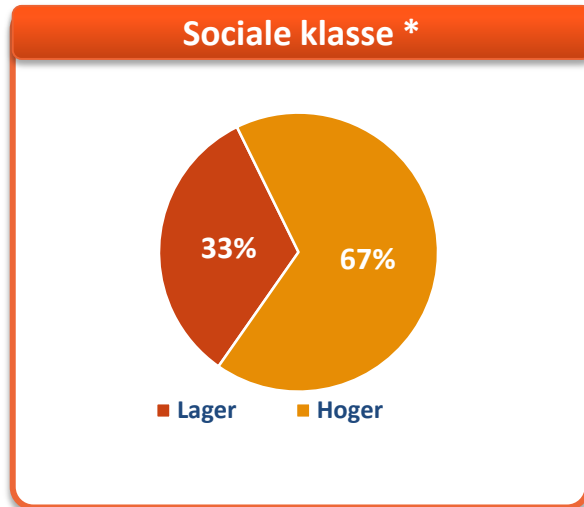
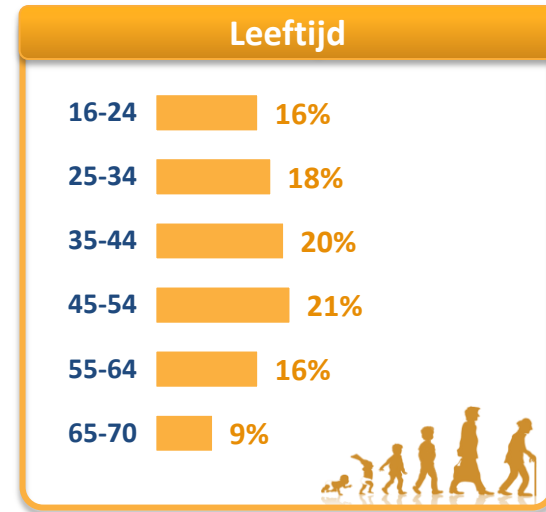
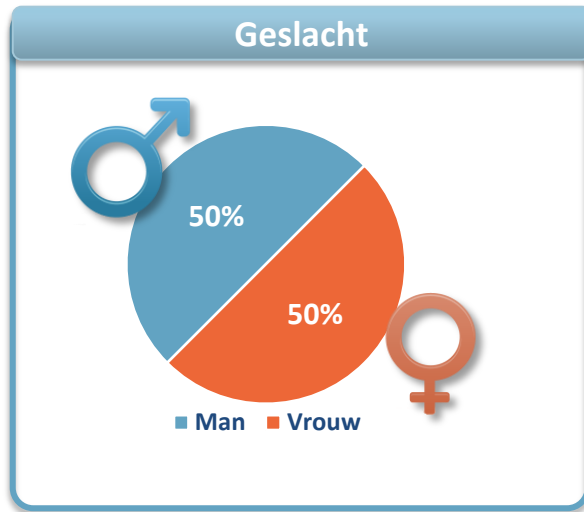

Methode: Steekproef online bevestigd via Access Panel Ipsos
Quotamethode: geslacht, leeftijd, beroep, opleidingsniveau en regio.
De gegevens werden gewogen.
Foutenmarge bedraagt 3,1%.

Net zoals voor elke kwantitatieve enquête, zijn de resultaten van deze studie onderworpen aan de foutenmarges eigen aan de statistische wetten.

1

Profiel van de bevraagde personen

Sociale Klassen

Risicogedragingen van de Belgen

- Wat de risicogedragingen tabaksverslaving, alcoholgebruik en zonnebankbezoeken betreft, zien we dat er meer mannen dan vrouwen de eerste twee houdingen (roken en alcohol drinken) aannemen, terwijl het vooral vrouwen zijn die naar de zonnebank gaan.
- Alcoholgebruik komt vaker voor vanaf de leeftijd van 45 jaar, terwijl het voornamelijk 25-34-jarigen zijn die onder de zonnebank gaan. De sigaret komt voor in alle leeftijdsgroepen, met een piek bij de 35-44-jarigen.
- Gescheiden personen en weduwnaars zijn meer vatbaar voor risicogedrag dan alleenstaanden of samenwonenden.
- Bepaalde risicogedragingen hangen samen met andere. Drinkers zijn vaak ook rokers, en omgekeerd. Zonnebankgebruikers zijn ook vaker rokers dan niet-rokers.
- We zien geen onderling verband tussen de sociale klasse en het alcoholgebruik of het aantal zonnebankbezoeken. We merken daarentegen wel een verband tussen de sociale klasse en het tabaksgebruik. De lagere sociale klassen gebruiken meer tabak dan de hogere sociale klassen.

De blootstelling aan risicofactoren

- 60% van de Belgen tussen 16 en 70 jaar wordt aan geen enkele van de 3 behandelde risicofactoren blootgesteld.
- 32% wordt aan slechts één risicofactor blootgesteld.
- 8% wordt aan 2 risicofactoren blootgesteld.
- 1% wordt aan de 3 behandelde risicofactoren blootgesteld (tabak, alcohol en zonnebank).

De perceptie over risicoverhogende factoren voor kanker

- Tabak roken of tabakslucht inademen, onbeschermd blootstelling aan de zon en zonnebanken zijn volgens de Belgische bevolking de 3 belangrijkste risicofactoren.
- Onder de andere bestudeerde risicofactoren neemt blootstelling aan stress, die geen risicofactor blijkt te zijn, een belangrijke plaats in (6 Belgen op de 10), en wordt zo hoger ingeschat dan alcoholgebruik (5 Belgen op de 10), dat aan bewezen risicofactor is.
- Hoewel het noorden en het zuiden van het land het erover eens zijn dat tabak en de zon risicofactoren vormen, lijken Walen toch ongeruster te zijn dan Vlamingen en beschouwen zij allerlei gedragingen sneller als risicofactoren.
- Vrijwel alle rokers zijn zich ervan bewust dat hun verslaving een risicofactor is. Bijna 9 op de 10 Belgen die naar de zonnebank gaan, kennen de risico's die eraan verbonden zijn. Slechts iets meer dan de helft van de alcoholgebruikers erkent hun gedrag als een risicofactor.

De perceptie over risicoverminderende factoren voor kanker

- De Belgen kennen de risicoverminderende factoren voor kanker in verband met blootstelling aan de zon: zonnecrème aanbrengen, de schaduw opzoeken.
- Ze zijn ook voorstander van een gezonde voeding en dagelijks sporten als preventieve maatregelen.
- 1/3 denkt echter dat regelmatig voedingssupplementen nemen gunstig is.
- Tot slot erkennen ze de doeltreffendheid van inentingten als preventie tegen bepaalde kankers: hepatitis B en HPV.

De perceptie over factoren die de kans op het overwinnen van kanker verhogen

- Zowel in Vlaanderen als in Wallonië wordt een screening beschouwd als een middel dat de genezingskansen bij kanker verhoogt. Die scores liggen net iets hoger in Wallonië dan in Vlaanderen.
- Er wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen screenings en onnodige onderzoeken die gevaarlijk kunnen zijn.
- Vlamingen zijn meer geneigd dan Walen om te geloven dat een volledige body scan de genezingskansen bij kanker zou verhogen. Ook de lagere sociale klassen zijn meer geneigd om in deze mythe te geloven dan de hogere sociale klassen.

Waarheden en overtuigingen rond kanker

- 9 op de 10 Belgen denken dat kanker te genezen is. Vooral 55-70-jarigen zijn geneigd om dat te geloven.
- Maar toch denken bijna 4 op de 10 dat men over het algemeen sterft aan kanker.
- Een deel van de Belgen onderschat zijn eigen levensstijl als risicofactor voor kanker. Voor hen is kanker eerder verbonden aan externe factoren zoals vervuiling, voeding behandeld met pesticiden en ook nog erfelijkheid, dan aan hun levensstijl.
 - Rokers onderschatten het risico van roken ten opzichte van het risico van vervuilde buitenlucht.
 - Mannen, Vlamingen en drinkers beschouwen externe factoren als meer risicovol dan hun eigen levensstijl.
 - Vrouwen, Vlamingen en 16-34-jarigen zijn meer geneigd om te geloven dat kanker erfelijk is.
 - De overtuiging dat er anti-kanker voedingsmiddelen bestaan, is meer verspreid in Wallonië en in de hogere sociale klassen.
 - Mannen, 50-70-jarigen en de hogere sociale klassen denken vaker dat de behandelingen tegen kanker tegenwoordig minder bijwerkingen hebben.
- Ten slotte menen bijna 7 op de 10 Belgen dat een positieve levenshouding het risico op kanker vermindert, en hierbij gaat het voornamelijk om Walen, 35-70-jarigen, gescheiden personen en weduwnaars.

2

Profiel van de bevroagde Belgen

Hetzelfde profiel als in 2013: het gebruik van alcohol, sigaretten en zonnebank is niet veranderd bij de Belgische bevolking van 16 tot 70 jaar.

Levensstijl – gedrag

Rookt

Drinkt gemiddeld meer dan 2 glazen alcohol per dag

Gaat meer dan 5 maal per jaar onder de zonnebank

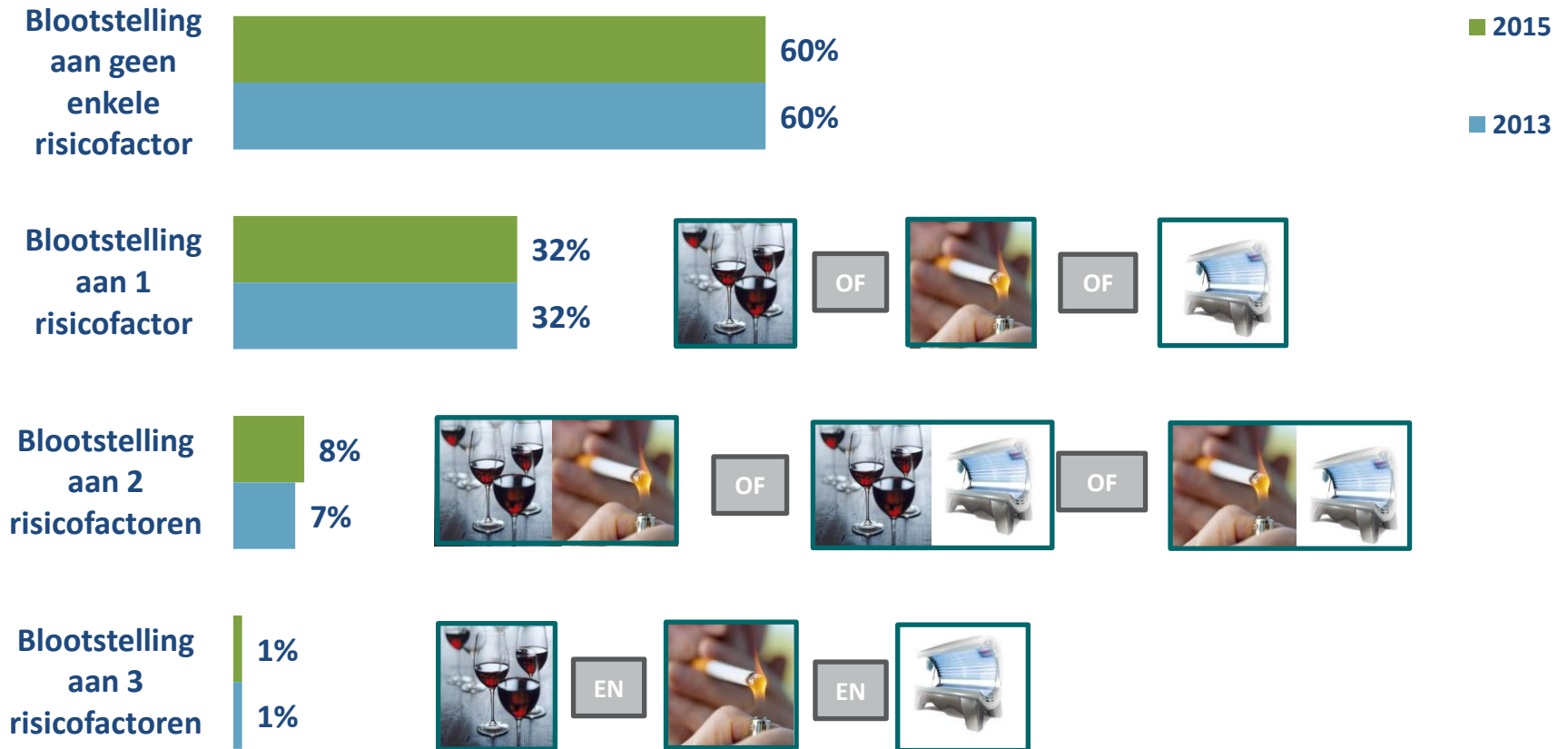
Volgt of heeft een behandeling gevolgd tegen kanker

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
Vraag: V1. Gelieve aan te duiden wat op u van toepassing is.

En dus is ook de blootstelling aan risicofactoren gelijkaardig: 4 op de 10 Belgen tussen 16 en 70 jaar oud worden blootgesteld aan risico's op kanker omwille van hun sigaretten- en alcoholgebruik en hun bezoeken aan de zonnebank.

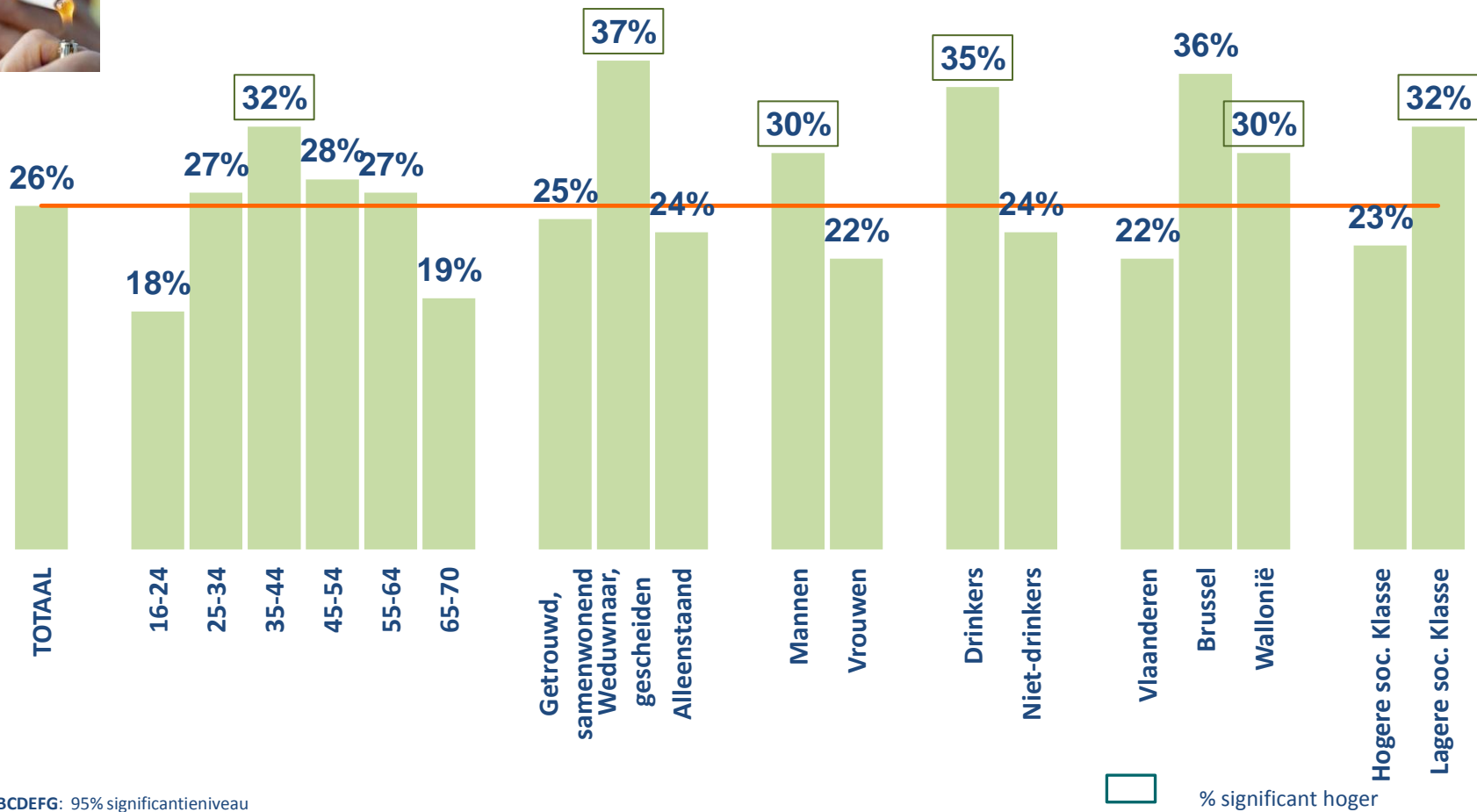
Blootstelling aan risicofactoren

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
 Vraag: V1. Gelieve aan te duiden wat op u van toepassing is.

Het tabaksgebruik is vooral iets mannelijks en ligt hoger in Wallonië dan in Vlaanderen. Gescheiden personen lijken ook vaker toe te geven aan sigaretten dan anderen. We zien dat rokers ook vaker « drinkers » zijn. Tot slot is het tabaksgebruik meer verspreid in de lager sociale klasse dan in de hogere sociale klasse.

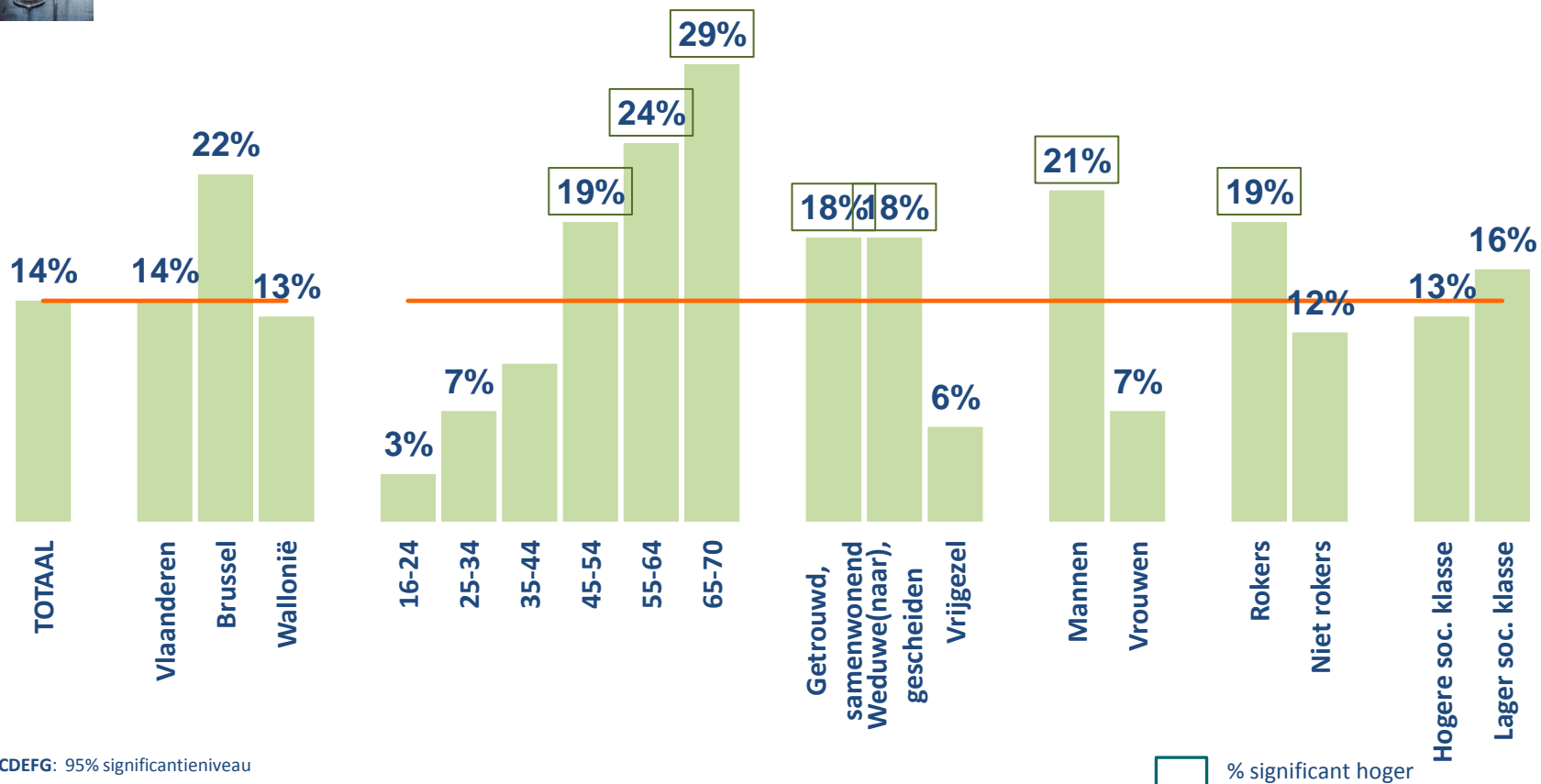
Profiel « roker »

ABCDEF: 95% significantieniveau

Het zijn voornamelijk mannen, 35-54-jarigen, personen met een partner, gescheiden personen EN rokers die meer dan 2 glazen alcohol per dag drinken. We zien geen onderling verband tussen de sociale klasse en het alcoholgebruik.

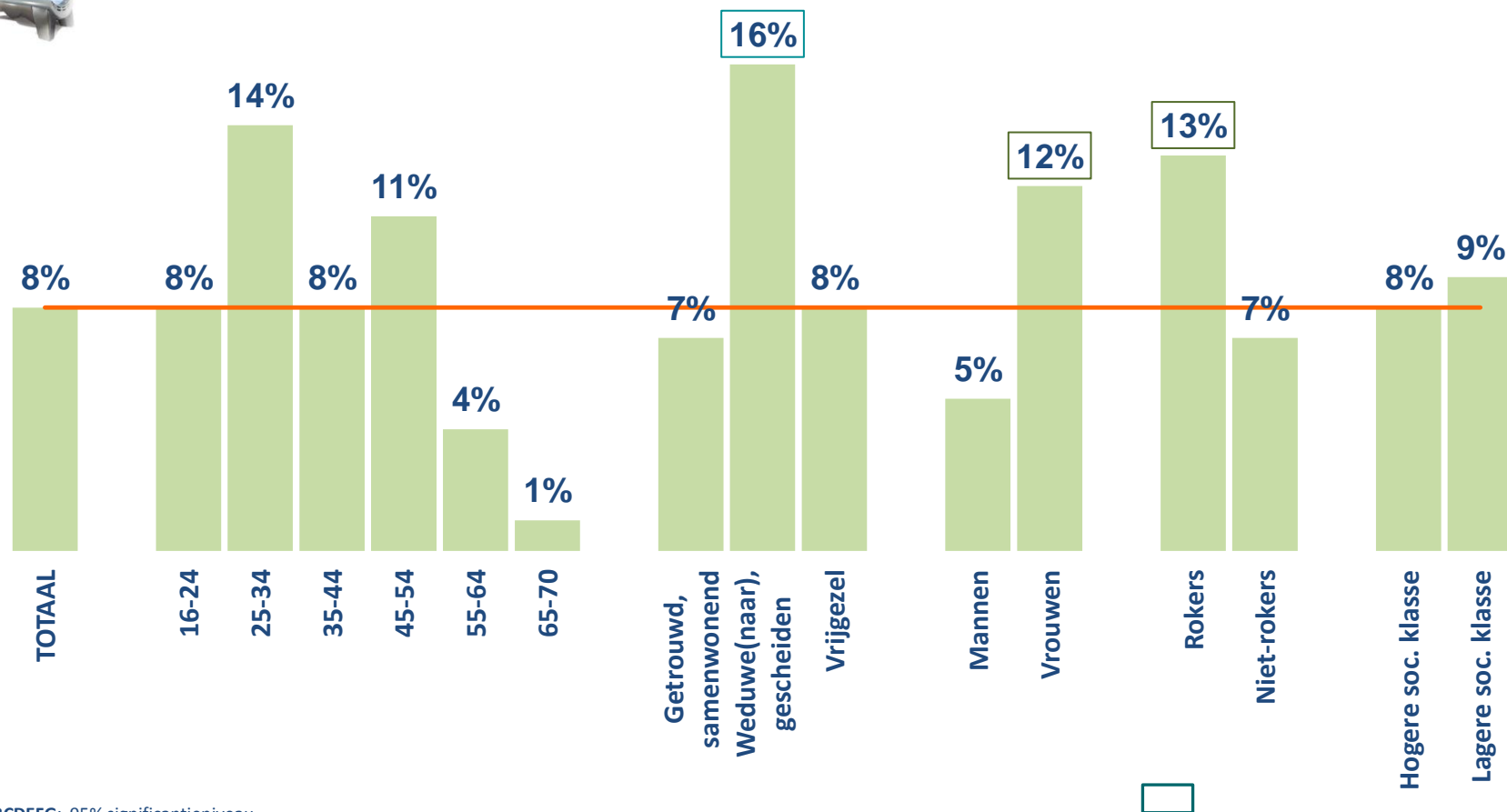
Profiel « drinker »

ABCDEFG: 95% significantieniveau

Het zijn daarentegen vooral vrouwen die naar de zonnebank gaan, net als 35-54-jarigen, gescheiden personen EN rokers. We zien geen onderling verband tussen de sociale klasse en het aantal bezoeken aan de zonnebank.

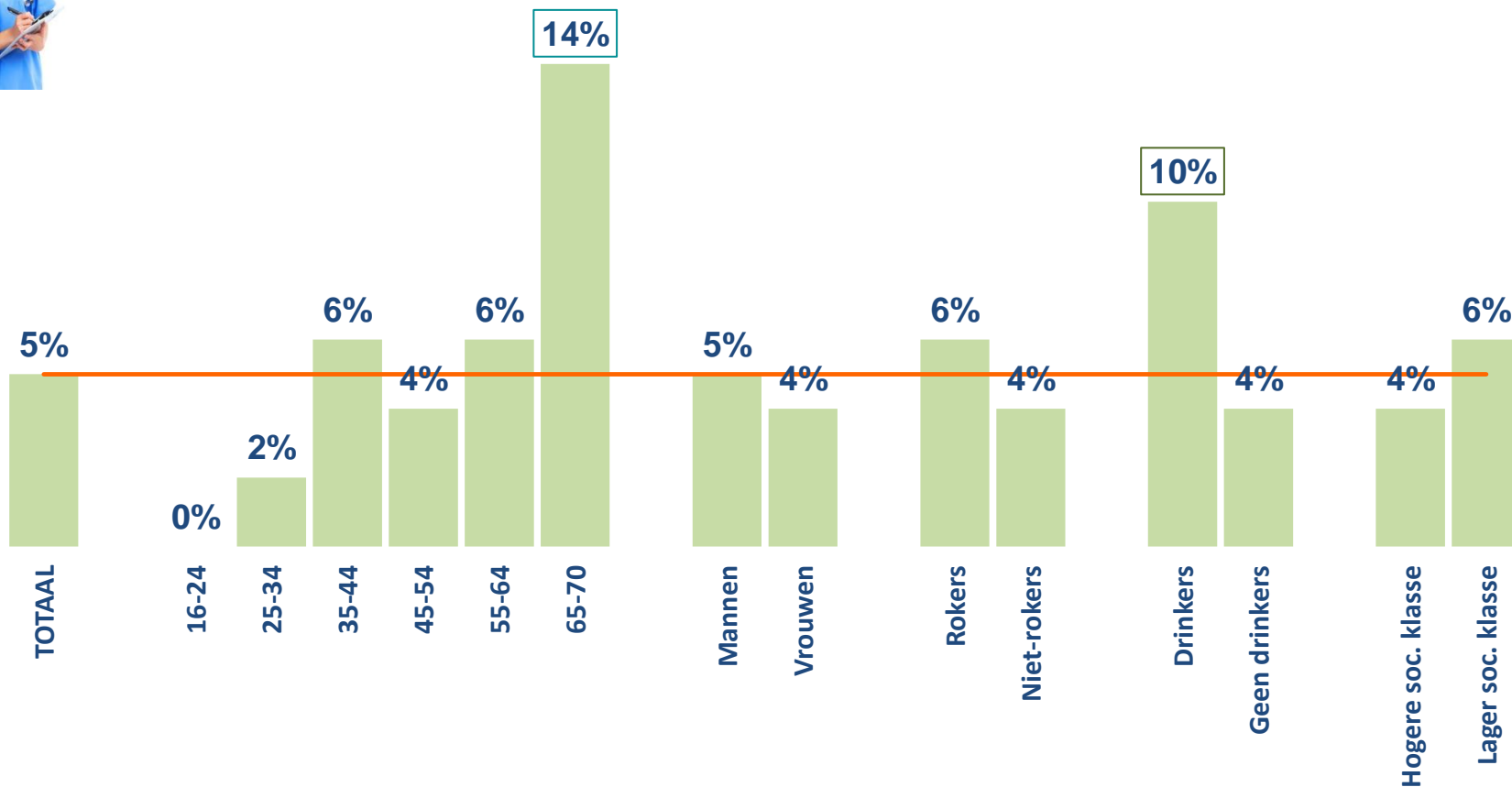
Profiel « zonnebankgebruiker »

ABCDEF: 95% significantieniveau

De 35-70-jarigen volgen of hebben het vaakst een behandeling tegen kanker gevolgd. We zien een piek bij de leeftijdsklasse van 65-70-jarigen. Ook gescheiden personen worden vaker getroffen. Daarnaast worden ook « drinkers » vaker met kanker geconfronteerd. We zien geen onderling verband tussen de sociale klasse en het volgen van een behandeling tegen kanker.

Profiel « personen die een behandeling tegen kanker volgen of gevolgd hebben »

ABCDEF: 95% significantieniveau

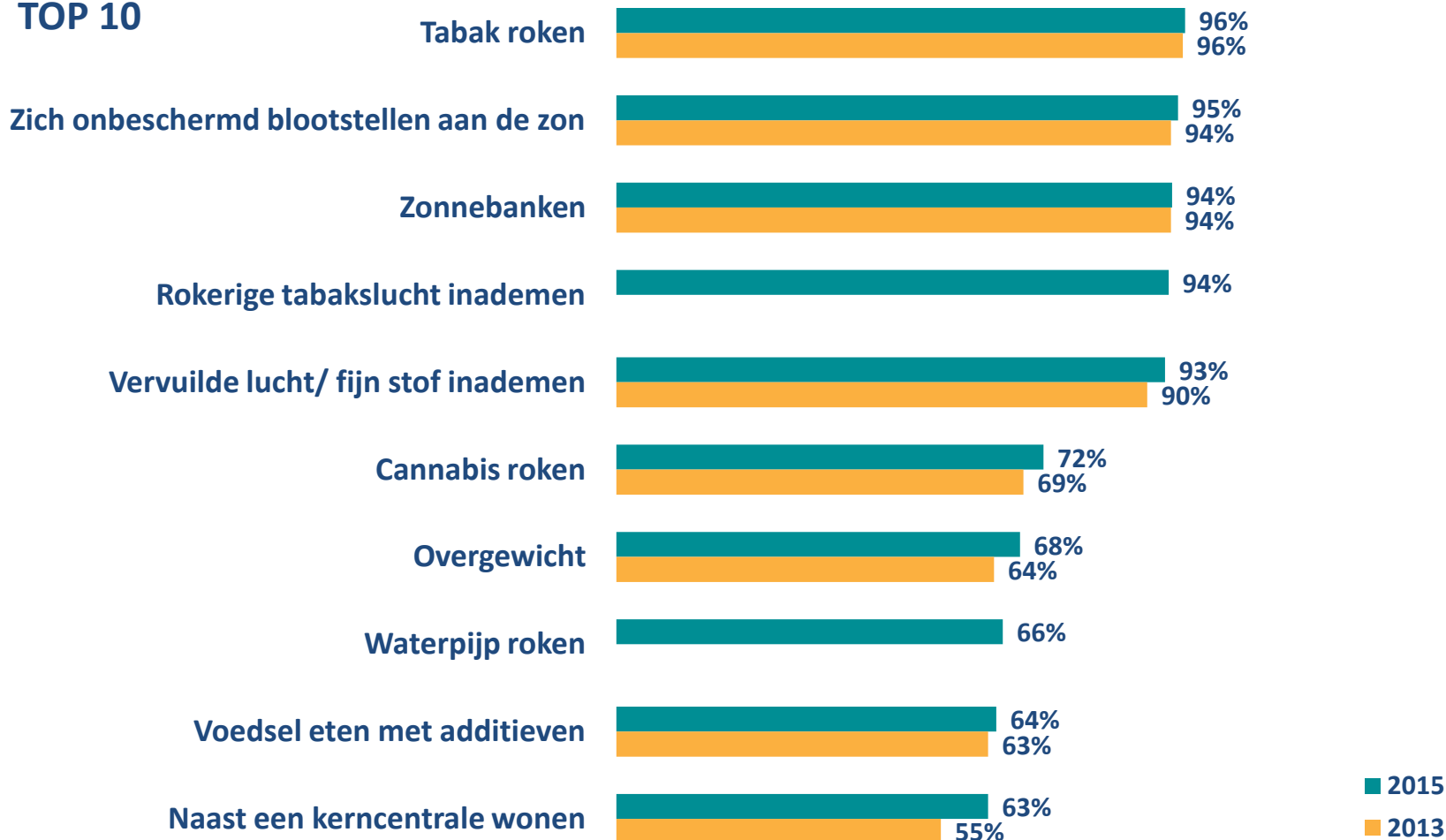
 % significant hoger

3

De perceptie over risico verhogende factoren voor kanker

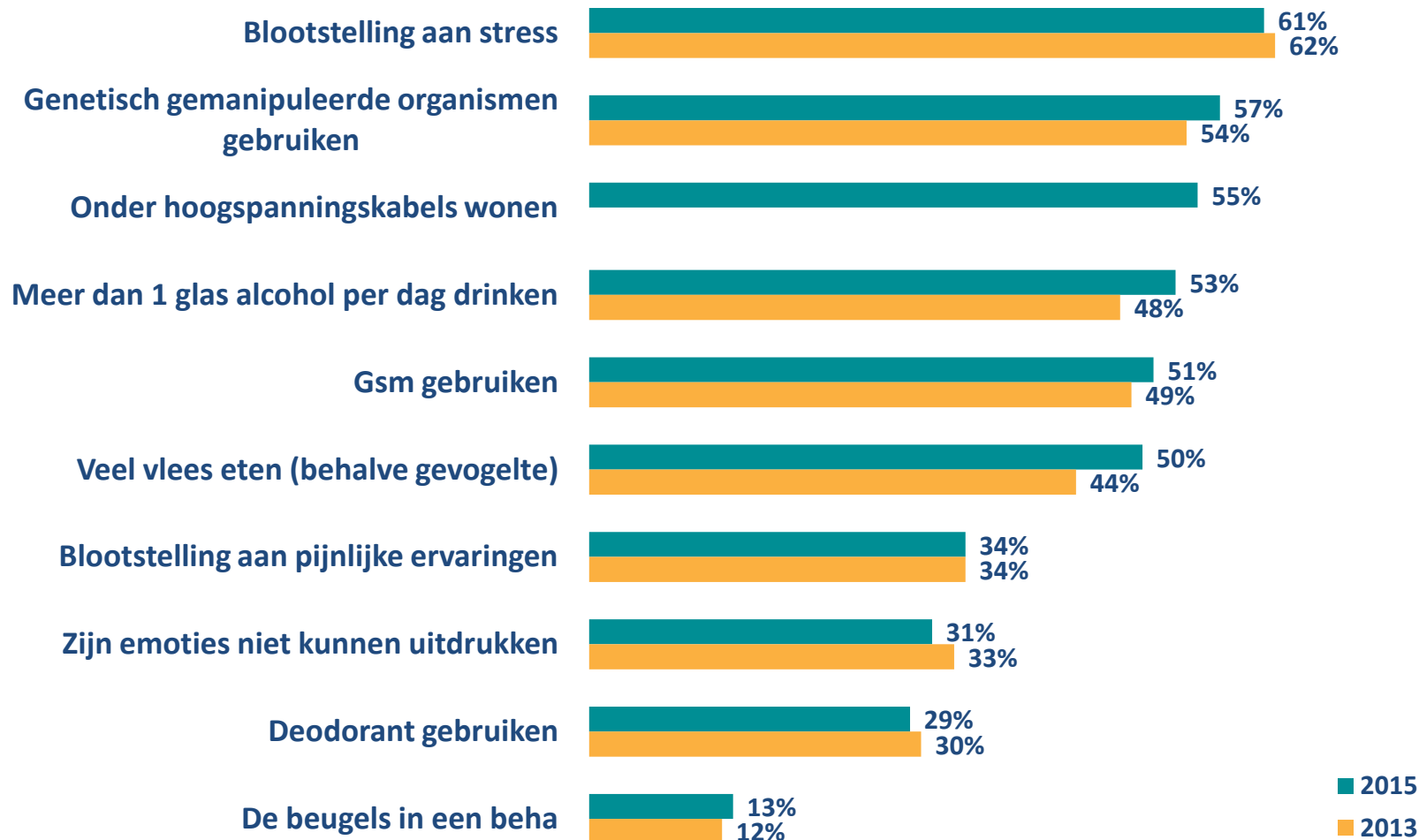
Net als in 2013 identificeren de Belgen tabak, de zon en zonnebanken als de drie meest risicovolle factoren voor kanker. Tabak roken en rokerige tabakslucht inademen worden als even gevaarlijk beschouwd. Cannabis en waterpijp roken worden daarentegen als minder gevaarlijk gezien.

TOP 10

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker?

6 op de 10 Belgen denken dat stress een risicofactor is. Dat terwijl 5 op de 10 Belgen het alcoholgebruik als een risicofactor beschouwt.

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker?

In het algemeen lijkt men in Wallonië ongeruster over het risico op kanker dan in Vlaanderen, terecht of soms onterecht: de Walen beschouwen 14 van de 20 geteste factoren als significant meer risicovol voor kanker dan de Vlamingen.

REGIONALE VERSCHILLEN: TOP 10

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
 Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker?

% significant hoger

De Walen lijken ongeruster dan de Vlamingen over de risicofactoren stress, GGO's, alcohol, gsm's, pijnlijke ervaringen, het niet kunnen uiten van emoties, het gebruik van een deodorant en de beugels in een beha.

REGIONALE VERSCHILLEN

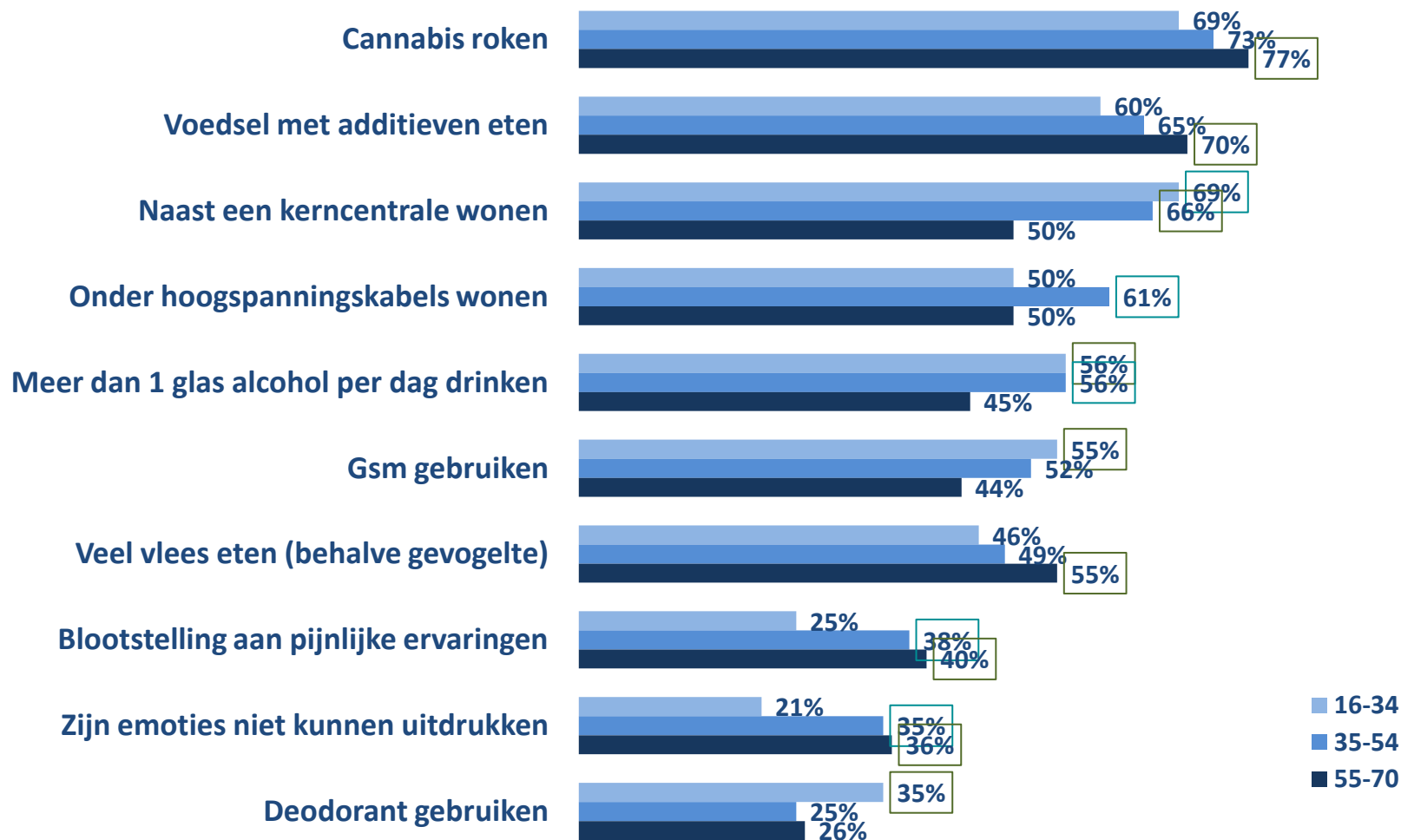

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
 Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker?

% significant hoger

De 55-70-jarigen ondervinden meer angst voor cannabis, voor de kwaliteit van voedsel en voor emoties. De 16-34-jarigen stellen zich vragen bij de kerncentrales, alcoholgebruik, gsm-gebruik of deodorant.

VERSCHILLEN VOLGENS LEEFTIJDGROEP

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
 Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker?

% significant hoger

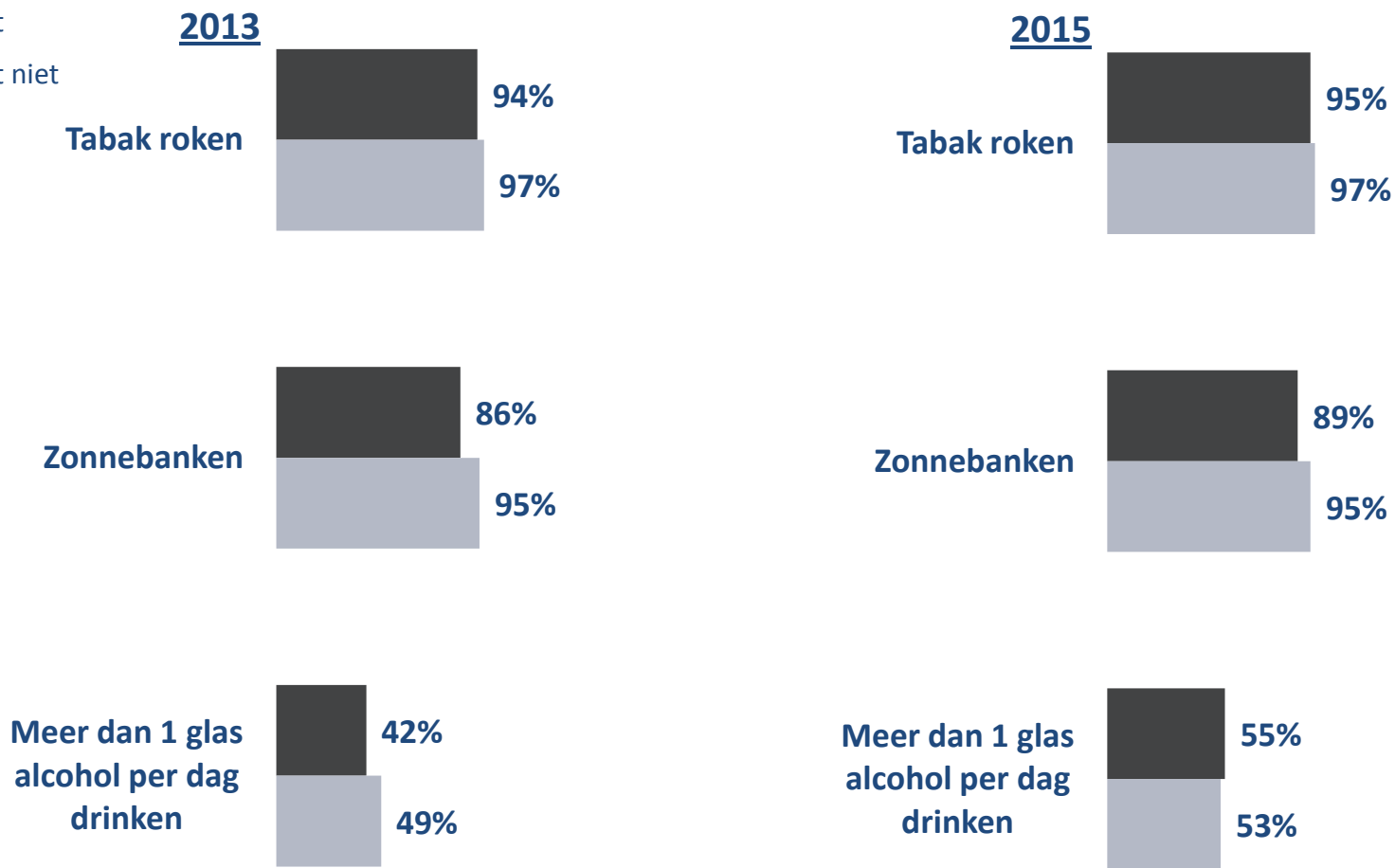
Vrijwel alle rokers zijn zich ervan bewust dat hun verslaving een risicofactor is. Ongeveer 9 op de 10 Belgen die naar de zonnebank gaan, kennen de risico's die eraan verbonden zijn. Slechts iets meer dan de helft van de alcoholgebruikers erkent dat hun gedrag een risicofactor is.

Perceptie van risicogedrag volgens de verschillende profielen

(% personen die denken dat het gedrag een risicofactor is)

■ doen het

■ doen het niet

□ % significant hoger

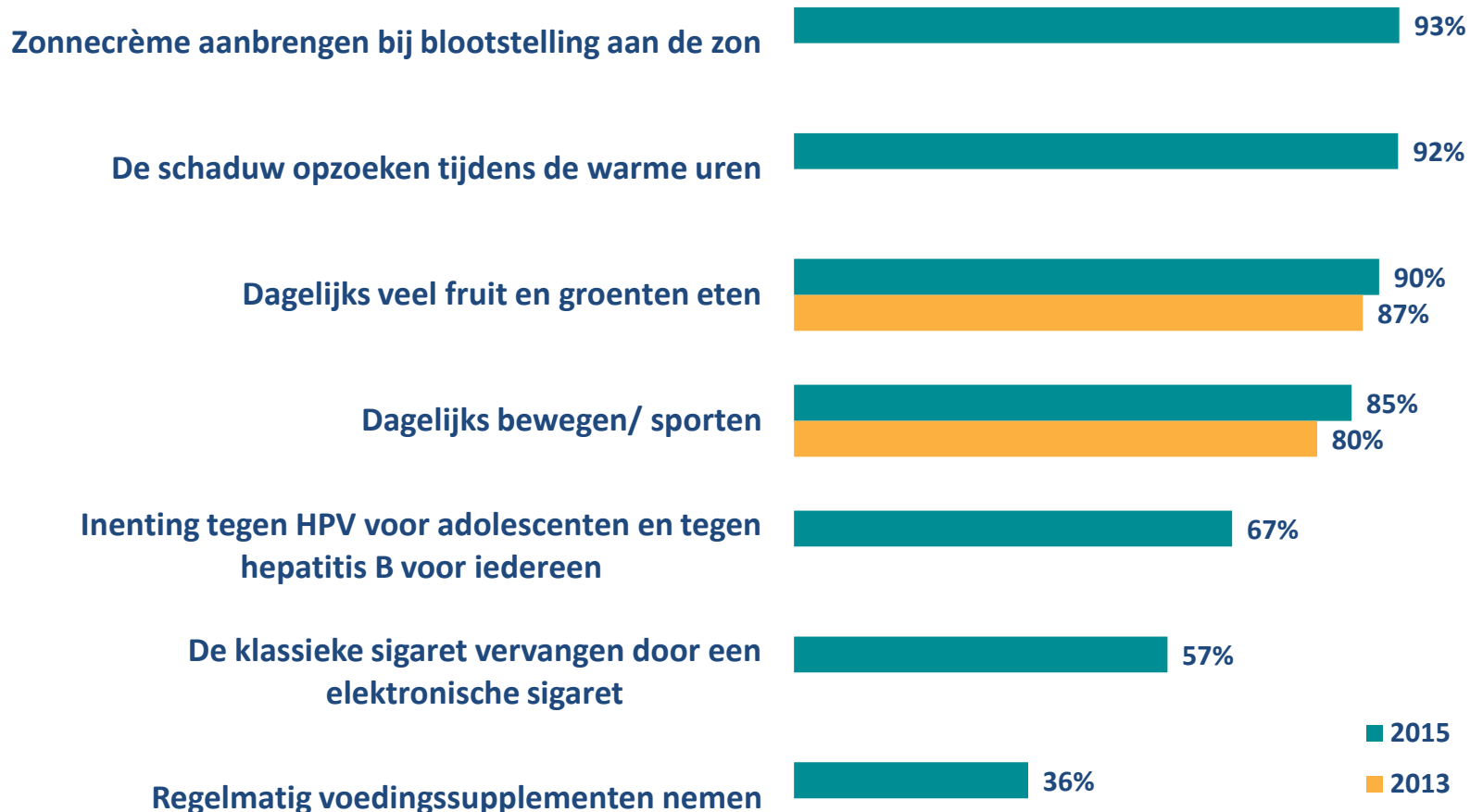
Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V2. In hoeverre dragen de volgende factoren volgens u bij tot kanker? % antwoord zeker + waarschijnlijk

4

De perceptie over risicoverminderende factoren voor kanker

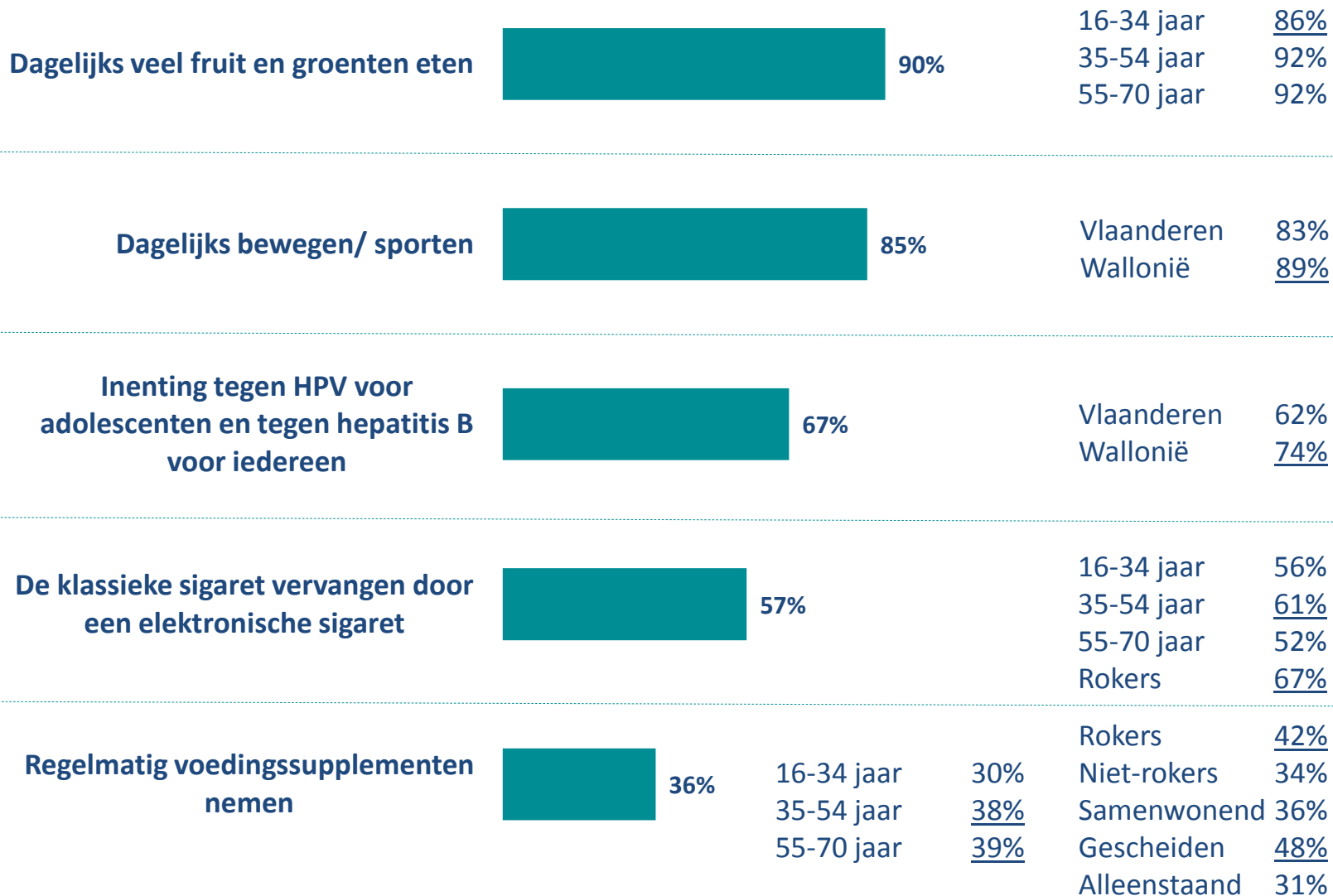
Aangezien de Belgen de zon als een risicofactor beschouwen, is het niet verwonderlijk dat ze van mening zijn dat bescherming tegen de zon het risico vermindert. Wat de overige risicoverminderende gedragingen betreft, noemen de Belgen terecht een evenwichtige voeding. 1/3 denkt echter dat regelmatig voedingssupplementen nemen gunstig is.

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V3. En in hoeverre verminderen de volgende factoren volgens u al dan niet het risico op kanker?

Enkele verschillende percepties: in Wallonië meent men, meer dan in Vlaanderen, dat dagelijks bewegen et zich laten inenten het risico op kanker verminderen. De jongsten geloven meer in het dagelijks eten van fruit en groenten.

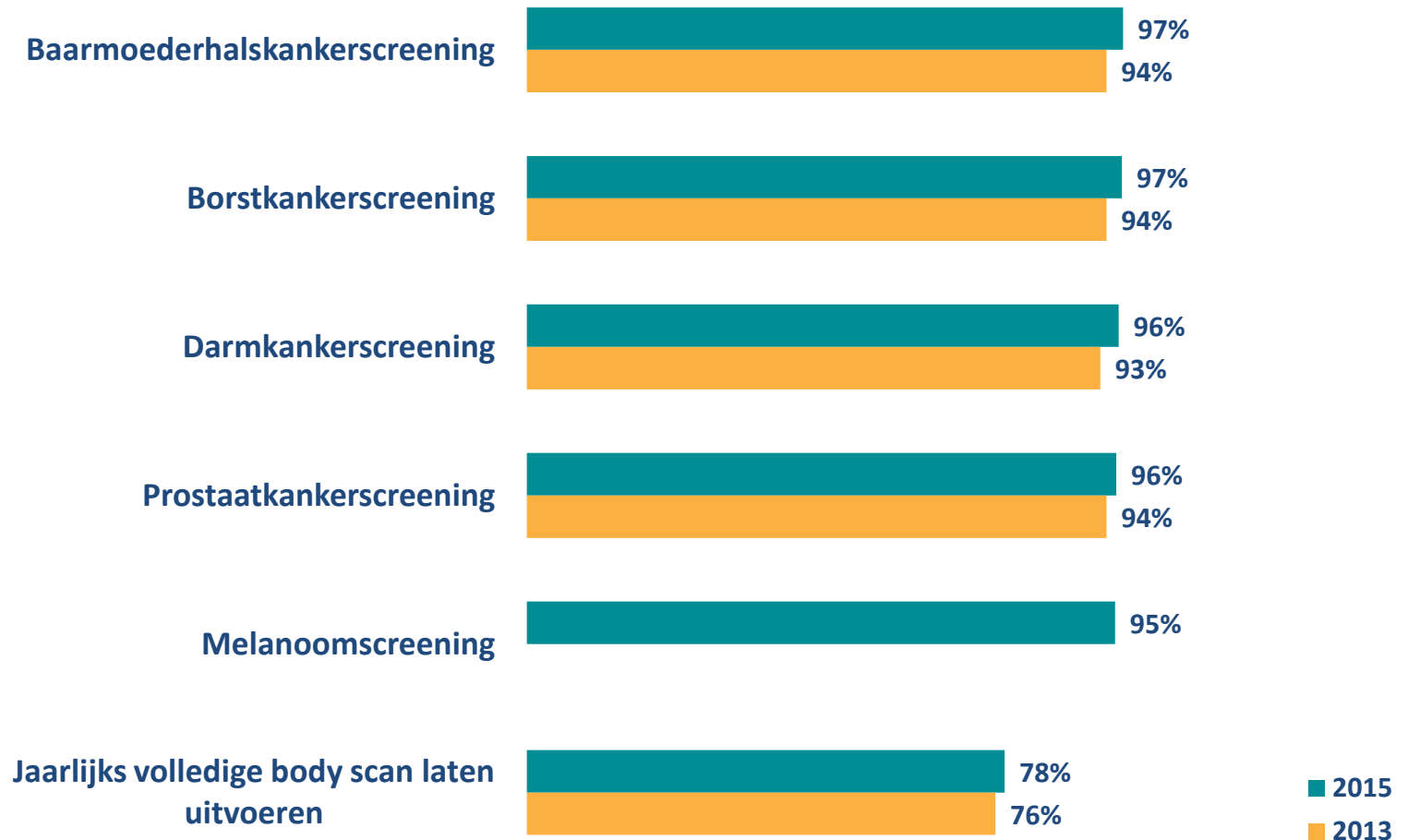
Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V3. En in hoeverre verminderen de volgende factoren volgens u al dan niet het risico op kanker?

5

**De perceptie over
factoren die de kans op
het overwinnen van
kanker verhogen**

De overgrote meerderheid van de Belgen verkiest een screening als middel om de genezingskansen voor kanker te verhogen. Ze maken echter geen onderscheid tussen de screenings die weinig nadelen met zich meebrengen (bv. darm) en diegene die wel veel nadelen met zich meebrengen (bv. prostaat).

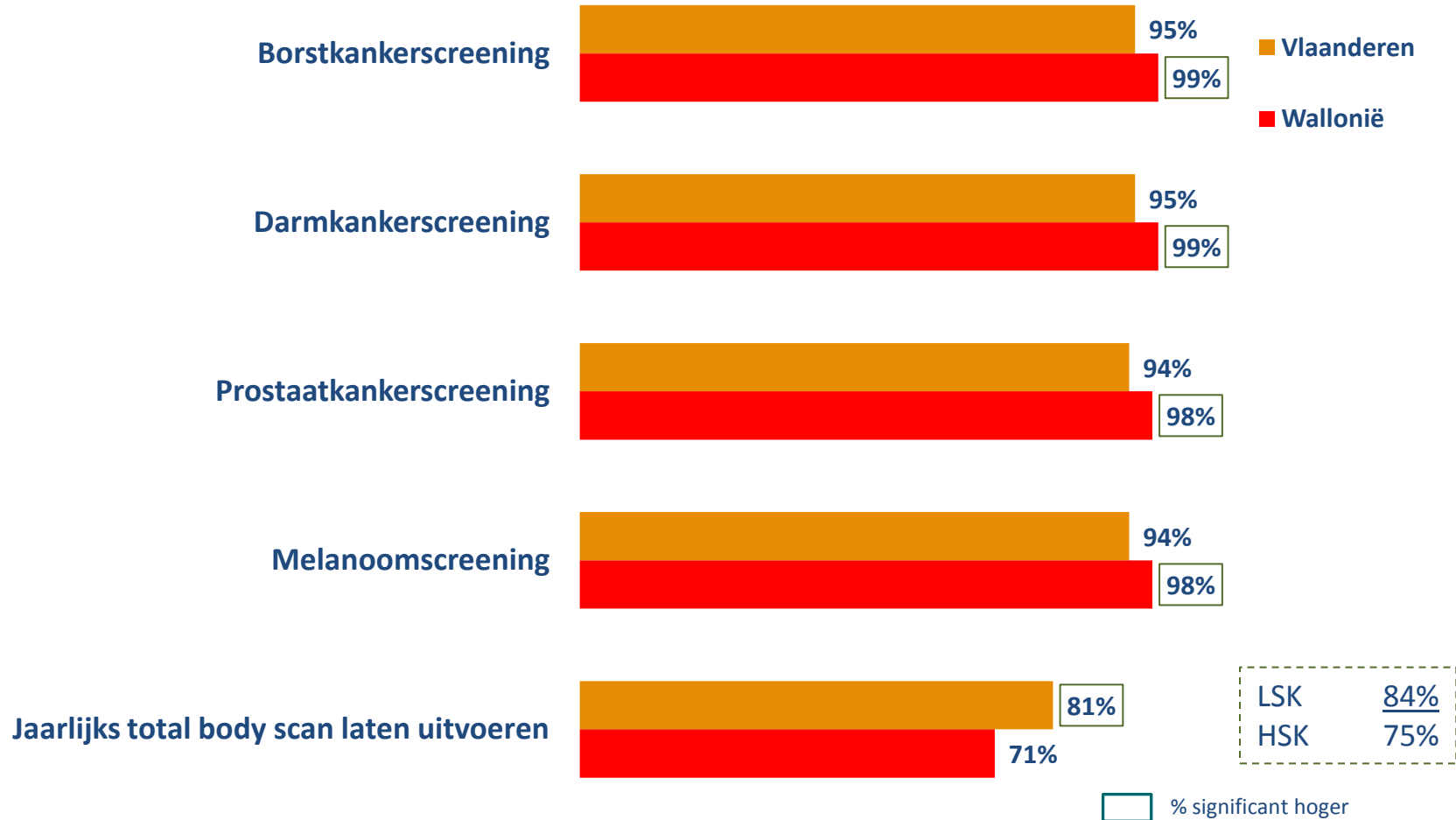

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V4. En in hoeverre verhogen de volgende factoren volgens u al dan niet de kans op het overwinnen van kanker?

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië wordt een screening beschouwd als een middel dat de genezingskansen bij kanker verhoogt. Die scores liggen net iets hoger in Wallonië dan in Vlaanderen. Een volledige body scan wordt daarentegen vaker gekozen door Vlamingen dan door Walen, en vaker door de lagere sociale klassen, hoewel het om een mythe gaat.

REGIONALE VERSCHILLEN

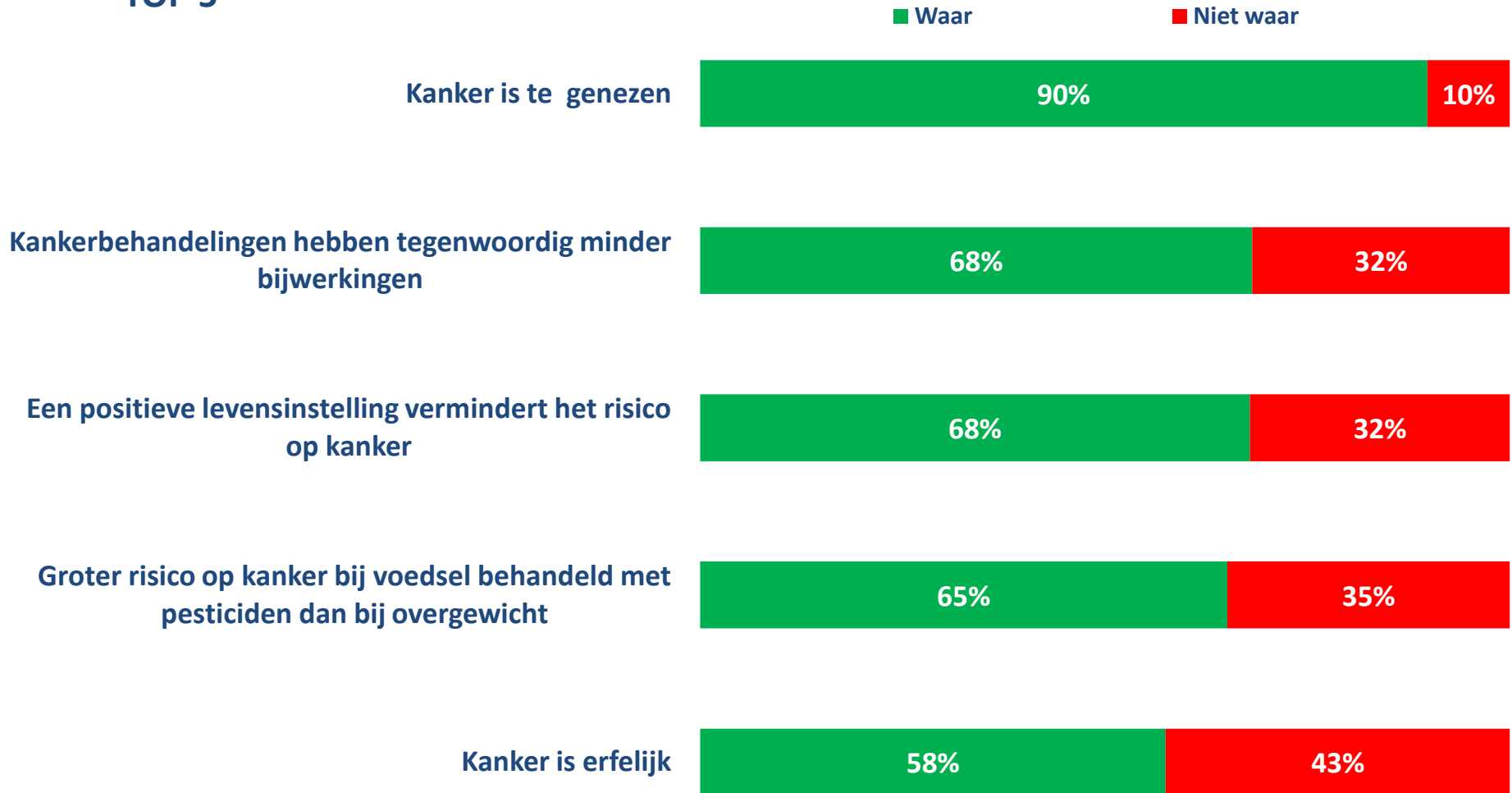
Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V4. En in hoeverre verhogen de volgende factoren volgens u al dan niet de kans op het overwinnen van kanker?

6

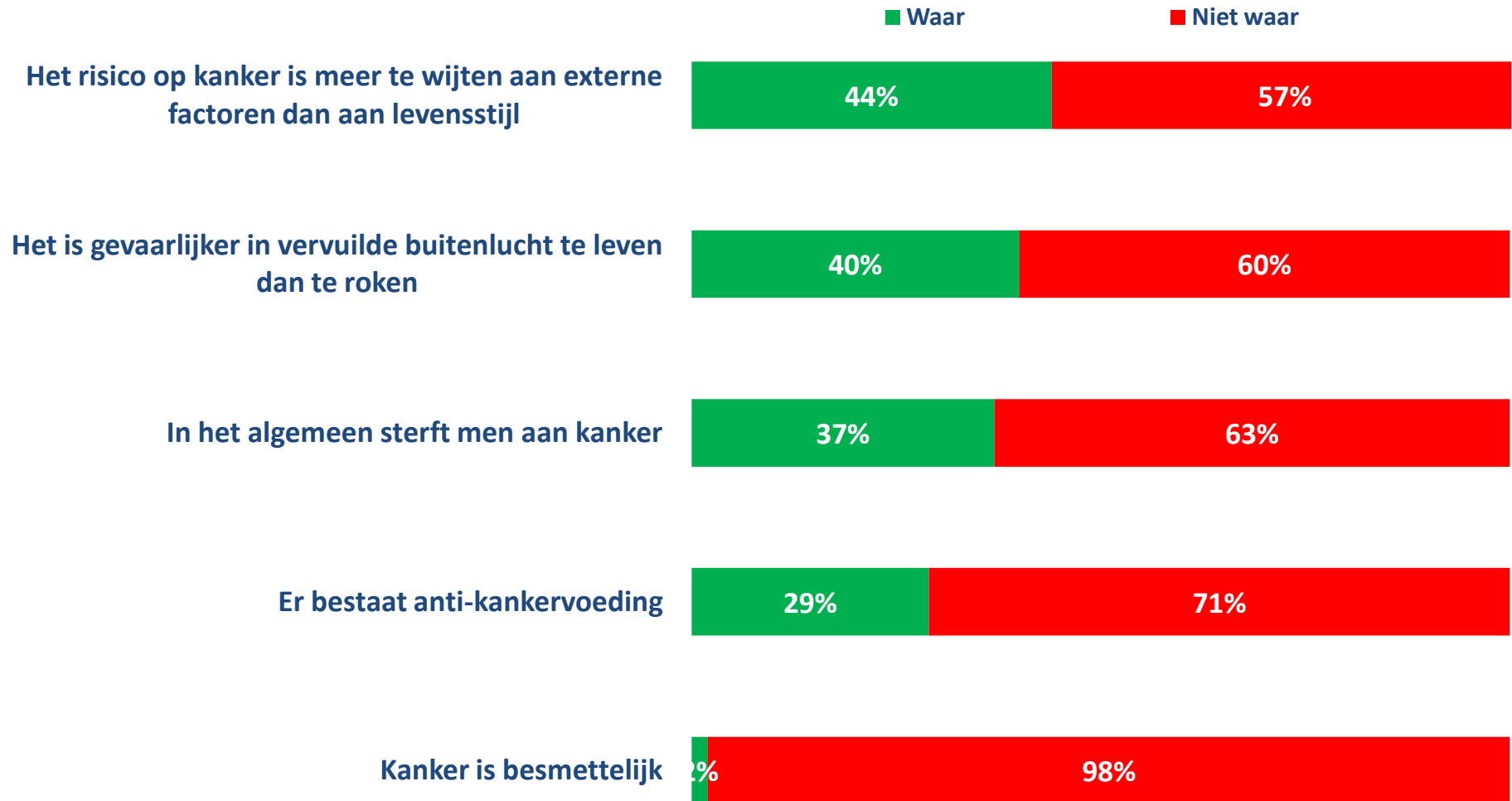
Waarheden en overtuigingen rond kanker

TOP 5

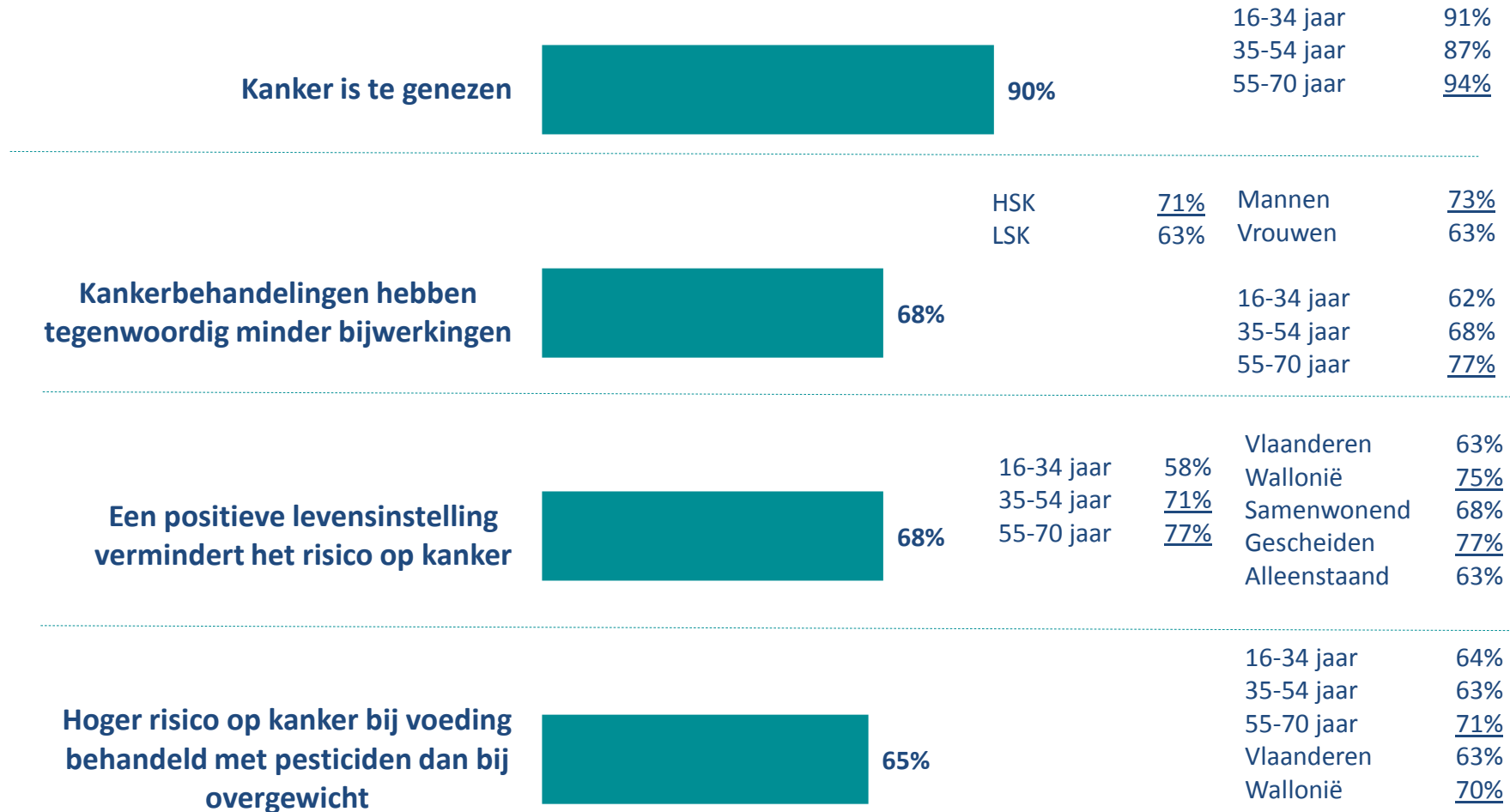

Basis: n=1,000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
Vraag: V5. Zijn de volgende stellingen volgens u waar of onwaar?

Maar bijna 4 op de 10 denken dat men in het algemeen sterft aan kanker. Een deel van de Belgen onderschat zijn eigen levensstijl als risicofactor voor kanker. Kanker zou externe oorzaken hebben zoals vervuiling, voeding behandeld met pesticiden en erfelijkheid.

Enkele verschillende overtuigingen: de 55-70-jarigen zijn meer geneigd om te geloven dat kanker te genezen is en dat de huidige behandelingen minder bijwerkingen hebben. Ze denken ook meer dan de andere leeftijdsgroepen dat een positieve instelling van belang is. Wat de bijwerkingen van de behandelingen tegen kanker betreft, zien we een onderling verband met de sociale klasse: de hogere sociale klassen zijn meer geneigd om te geloven dat er tegenwoordig minder bijwerkingen zijn.

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)

Vraag: V5, Zijn de volgende stellingen volgens u waar of onwaar?

Kankerbarometer – Resultaten 2015

Enkele verschillende overtuigingen: vrouwen en jongeren zijn meer geneigd om te geloven dat kanker erfelijk is. Mannen, Vlamingen en drinkers onderschatten de rol van hun eigen levensstijl. Rokers, de lagere sociale klassen en de 55-70-jarigen onderschatten het risico van roken ten opzichte van het risico van vervuiling buitenshuis. De overtuiging dat er anti-kanker voedingsmiddelen bestaan is meer verspreid in Wallonië en in de hogere sociale klassen.

Kanker is erfelijk

58%

Vlaanderen 69%
Wallonië 41%

Mannen 53%
Vrouwen 62%
16-34 jaar 65%
35-54 jaar 56%
55-70 jaar 49%

Het risico op kanker is meer te wijten aan externe factoren dan aan levensstijl

44%

Vlaanderen 46%
Wallonië 37%

Mannen 48%
Vrouwen 39%
Drinkers 56%
Niet-drinkers 41%

Het is gevaarlijker in vervuilde buitenlucht te leven dan te roken

40%

Rokers 54%
Niet-rokers 35%

16-34 jaar 36%
35-54 jaar 40%
55-70 jaar 46%
HSK 37%
LSK 46%

Er bestaan anti-kanker voedingsmiddelen

29%

HSK 31%
LSK 24%

Vlaanderen 19%
Wallonië 45%

Basis: n=1.000; totale steekproef (Belgen van 16 tot 70 jaar)
Vraag: V5, Zijn de volgende stellingen volgens u waar of onwaar?

Corinne Descamps
Senior Research Consultant

Email: Corinne.Descamps@ipsos.com

Ipsos Public Affairs

Drève Richelle 161
Building J
1410 Waterloo
Belgium

Tel.: +32 (0)2 642 47 11